

Petr Šulista

AŤ DĚLÁŠ, CO DĚLÁŠ

Na motivy Pěti etických slibů (pañca sīla)
báseň citlivě napsal Petr Šulista
a krásně ilustrovaly děti ZŠ Samotišky

Poděkování

Za cennou inspiraci a nezištnou práci pro děti patří poděkování ct.bh. Visuddhi, za krásné obrázky a spoustu nadšení patří poděkování paní ředitelce Šárce Šimkové, učitelkám a dětem ZŠ Samotišky, za přátelské rady při grafickém ztvárnění patří dík paní Pavle Outlé. Za grafickou úpravu, ochotu a trpělivost při korekcích, patří poděkování paní Dagmar Koukalové ze SŠ polygrafické Olomouc.

Neprodejné, pouze pro bezplatnou distribuci.

text © Petr Šulista, 2011

ilustrace © děti ZŠ Samotišky, 2012

design © Dagmar Koukalová, 2012

grafický návrh a tisk Střední škola polygrafická Olomouc
první vydání

Tato kniha vznikla za podpory:

www.pomozmedetem.cz

Žít lépe

AŤ DĚLÁŠ, CO DĚLÁŠ

Úvod: AŽ DĚLÁŠ, CO DĚLÁŠ

Ať děláš, co děláš, vůli měj vždy dobrou,
nauč se vítězit i se smířit s prohrou,
bez lásky, soucitu nedá se žít,
nauč se užívat rozum i cit.

Kdo rád si hraje na siláka
a násilí ho vábí, láká,
neví, jak to druhé bolí,
dokud nedostane holí.

Kdo libuje si v krádežích
a říká: „O nic neběží!“,
nezmění názor, kamaráde,
dokud ho někdo neokrade.

Kdo přejídá se vesele
ať všední den či neděle,
kdo chce mít všechno a vždy víc,
ten o spokojenosti neví nic.

Kdo z lásky šprým si tropí jen,
partnerky střídá den co den,
divokou jízdou je mu život veškerý,
ten není hoden důvěry.

Kdo příliš toho namluví
a má rád lži a pomluvy,
většinou během života
do vlastních lží se zamotá.

Kdo v drogách vidí naději
a s nimi je mu snadněji,
netuší ani, bohužel,
že ztratí vše, co rád kdy měl.

Závěr:
Zkrátka a dobře, jednej tak,
ať nemusíš kdy klopit zrak,
nedělej druhým, co ti vadí,
jen tak budeš mít kamarády.

Slib první: **HAFAN**

Kdysi přiběhlo k nám psisko,
vylekal nás štěkot, vřískot,
neznámý psík umouněný
zle pokousal ucho feny.

Troufalý byl, ač byl malý,
všichni před ním utíkali,
jen se rval a zuby cenil,
nebylo s ním pořízení.

Stačila však chvíle krátká,
nedaleko vrzla vrátka
a před psiskem nečekaně
buldoček stál, vrčel na něj.

Koukej zmizet z naší čtvrti,
nebo hned zavolám chrty,
s nimi končí legrace.

No tak, běž pryč, zmizni někam,
slyšíš, dělej, nerad čekám
a už se sem nevracej!

Cizí hafan klopí oči,
ustupuje, neútočí,
nevrátí se určitě.
Na slabší si leckdo troufá,
před silnějším si pak zoufá,
z hrdiny je strašpytel.

Závěr:

Bylo by však nejlepší
říci, já se polepším,
takový už nebudu.

Kdo příkoří rád druhým činí,
kdo druhé týrá bez příčiny,
sobě dělá ostudu.

Slib druhý: **STRAKA**

Kdo zná straku, je mu jasné,
že vše, co se třpytí krásně,
pokaždé ji upoutá.

Jak jen může, tak jde na to,
ukořistí šperk či zlato,
šup s ním k sobě do kouta.

Na straku, co já jsem znal,
neměl ani mocný král.

Lesklých věcí plné kouty,
pytle, kufry, koše z proutí,
navíc bedna vrchovatá
plná drahých šperků, zlata.

Mezi tím vším ulička.
úzká, temná, maličká.
„Mám už hodně, chci však víc
prstenů a náušnic.“

„Víš, že ubližuješ lidem?“
„A co má být,“ řekla s klidem.

„Nemáš strach, že v noci, za dne
na tebe vše jednou spadne?“

Tušení se naplnilo.
S rachotem a velkou silou
za bouře a krupobití
vše se kácí, k zemi řítí.

V řece končí kufry, bedny
dvě hodiny po poledni.
Straka pouze náhodou
nezůstala pod vodou.

Měla štěstí, mezi námi,
vyvázla jen s modřinami.
Zatím hledá domov nový,
zda se změní? Možná, kdoví.

Závěr:
Chamtivost se nevyplácí,
úctu získat, to dá práci,
majetkem ji nezískáš,
pouze tím, co v srdci máš.

Slib třetí: **LÍZA A MACEK**

Nedaleko Poříčí
rodinka si kočičí
v pohodě a klidu žila.
Statný kocour zrzavý
domek si tam postavil
a s ním Líza, kočka bílá.

Svatbu měli někdy zjara,
potom začali se starat
o dvě čilá kotátka.

Kocour Macek, hrdý táta,
za koťátky z práce chvátal
a nosil jim cukrátku.

Dětiček i manžela
Líza si vždy hleděla,
byli celý její svět.

Jednoho dne, říjen byl,
muž se domů nevrátil.
Lízu nenapadlo hned,

že je někde s kočkou jinou.
Hodiny tak dlouze plynou,
jídlo chladne na míse.
Koťátka na mámu hledí
s otázkou bez odpovědi,
kde je táta, ptají se.

Posmutněly oči Lízy,
Macek měl rád kočku cizí
a sám požádal o rozvod.
Netušila, jak moc zlý je,
že úlisný je jako zmije,
že každá podlost je mu vhod.

Pláče Líza, skrývá slzy,
nevěra ji bolí, mrzí,
bezradná je, zklamaná.
Neví, co svým dětem poví,
zkouší se ptát moudré sovy,
radí se s ní do rána.

Nedaleko Poříčí
stojí domek kočičí
a v něm Líza s koťaty.
Dnes už není zoufalá,
znovu se však nevдалa,
bez muže je prozatím.

Závěr:

Nelze si jen tak užívat,
říkat si, nějak bude snad,
vždyť city nejsou smetí.
Těžko se žije bez táty,
na rozvod vždycky doplatí
pokaždé nejvíc děti.

Slib čtvrtý: ŠNECI A ROPUCHA

Šnek na šneka v trávě křičí:
„Kdo nám zase zdupal mlíčí?“
„Takhle trávník pocuchá,
brachu, snad jen ropucha.“

„Ale hoši moji zlatí,
kdo vám za ty řeči platí?
Což nikdo z vás nevidí,
že tohle je od lidí?“

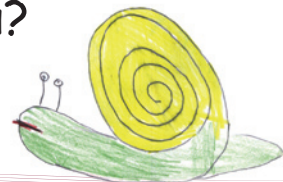
„Splést se může každý přece.
Představ si, že na pasece
předevčírem hořelo.
Čmelák se svou kapelou
pořádal tam country bál.
Každý se smál, tancoval,
světlušky si na tu chvíli
lampičky své odložily
a jedna z nich zapálila.“

„Hoši, hoši, to je síla,
Co to tady pletete?“
„Tak se zeptej housete.“
„A co povíte mi ještě?“
„Rak má místo klepet kleště,
nechodí už pozpátku.“

„Tak dost, hoši, to už stačí,
z vašich řečí je mi k pláči.
Lhát, pomlouvat, to vás baví,
šířit kolem lživé zprávy,
to se vám zdá v pořádku?“

Říká se, že kdo lže, krade,
prolhaní jste a tím pádem
budete i zloději."

„Ale, teto, tak to není."

„Musíte se, hoši, změnit,
okamžitě raději."

Závěr:

Kdo pomluvami baví svět
a koho těší podvádět,
kdo vyžívá se ve lhaní,
jen přátele si odhání.

Slib pátý: **SLÍPKA**

Jedna slípka bílá
pivo ráda pila.
Když hospodář venku
s pivem nechal sklenku,
přikradla se tiše,
nebylo ji slyšet.
S chutí napila se
a pak zas a zase.

Když se potom vrátky
chtěla vrátit zpátky,
nevěřila očím:
Všechno se s ní točí,
dvojmo vidí chlívek,
vše jiné jak dříve.

Příliš slípka bílá,
příliš ten den pila.

Motá se a padá,
lehla by si ráda,
cítí se tak lehce,
chce spát, nic víc nechce.

Náhle pád a zima,
chladnou vodu vnímá.
Zkouší volat o pomoc.
Slunce zašlo, byla noc.

Jedna slípka bílá
pivo ráda pila.
Stalo se jí osudným,
utonula ve studni.

Závěr:

Alkohol rád všechny svádí:

„Pojd'te za mnou kamarádi,
zle to s vámi nemyslím!“.

Kdo se jím však nechá zlákat,
promění se na chudáka,
co je na něm závislý.

5 etických slibů

1. Zabíjení a zraňování živých bytostí se chci zdržovat.
2. Braní toho, co není dáváno, se chci zdržovat.
3. Smyslné nestřídmosti se chci zdržovat.
4. Lhaní a zraňujícího mluvení se chci zdržovat.
5. Zatemňování mysli alkoholem a omamnými látkami se chci zdržovat.

Etické sliby jsou dobrovolná rozhodnutí toho, kdo se chce správným chováním v životě vyhnout zbytečným těžkostem. Nejsou to nějaké cizí příkazy.

Prověřeno tisíciletou zkušeností.

